

IPO

Kadernota 2018

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Kernhoofdstuk	5
Bijlage Kadernota	13
Kerntaak overstijgende ontwikkelingen en thema's (Vlaggenscheppen)	14
Kerntaak 1 tot en met 7	16
Werkgeverszaken	24
Bedrijfsvoering en werkwijze IPO	25
Financiële specificatie	26
Meerjarenperspectief BIJ12 en lopende ontwikkelingen	27

Inleiding

Deze nota is de eerste kadernota van het IPO. In deze kadernota worden de inhoudelijke en financiële kaders voor het begrotingsjaar 2019 weergegeven. Bij de weergave van de inhoudelijke kaders wordt allereerst aangesloten op de centrale opgaven en vervolgens op de kerntaakindeling, zoals deze binnen de provincies gebruikelijk is. De kadernota geeft geen volledige inhoudelijke beschrijving van deze onderwerpen, maar stelt de activiteiten van het IPO zelf centraal.

De kadernota is vanuit de inhoud opgezet. Vanuit de aangegeven inhoudelijke ambities is vervolgens gebudgetteerd, waarbij een zo zorgvuldig mogelijke prognose is gemaakt. Dit laat onverlet, dat de kadernota start met een weergave van de financiële kaders. Deze financiële kaders zijn uitgewerkt vanuit de meerjarenraming, zoals deze bij de begroting 2018 is opgenomen en vervolgens geïndexeerd. Daarna is aangegeven welke nieuwe beleidswensen er zijn en welke lopende zaken nader kunnen worden ingevuld. Het financieel kader wordt afgesloten met een dekkingsvoorstel voor de uitgaven. Gegeven het feit dat de uitgaven in totaliteit lager worden, is in deze fase afgezien van verdergaande voorstellen om oud voor nieuw beleid in te ruilen. Hoewel het accent van deze kadernota wordt gelegd op het jaar 2019, zal waar mogelijk een doorkijk worden gemaakt naar de jaren 2020 tot en met 2022.

Deze kaders vormen de basis voor de verdere uitwerking voor de programmabegroting 2019 en in dit opzicht vormt de kadernota een opmaat voor de programmabegroting. Bij de programmabegroting zal per kerntaak worden uitgewerkt wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat dat mag kosten. Bij de totstandkoming van deze nota is voorzien in een actieve opstelling van de provincies. Naast de IPO-adviseurs zijn de strategen, de provinciesecretarissen, maar ook gedeputeerden en statenleden benaderd met het verzoek om input te leveren. Hiertoe heeft het IPO een drietal inloopsessies in het land georganiseerd, waar in totaal (buiten de medewerkers van het IPO) ongeveer 70 mensen aan deelnamen die werkzaam zijn bij de provincies. Deze inloopsessies hebben tot zeer waardevolle inzichten geleid. Zonder de actieve inbreng van de deelnemers, had deze kadernota niet in deze vorm tot stand kunnen komen: al de input is verzameld, geanalyseerd en omgewerkt tot deze nota.

BIJ12, de uitvoeringsorganisatie van het IPO, heeft structurele uitvoeringstaken en voert op verzoek van de provincies aanvullende opdrachten uit. Daarmee wijkt de aard van de activiteiten van BIJ12 af van de overige werkzaamheden van het IPO. Met uitzondering van de PAS, de Faunaschade en de NEM zijn de uitgaven van BIJ12 relatief gelijkblijvend.

In de bijlage is de meerjarenraming van BIJ12 opgenomen. Voor zover mogelijk en wanneer relevant zijn rigoureuze ontwikkelingen die leiden tot substantiële wijzigingen in deze meerjarenraming van BIJ12 vermeld.

In het kader van 'Europa' als facetbeleid wordt door het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP), de vooruitgeschoven post van de provincies en het IPO in Brussel, ingezet op de behartiging van drie prioritaire dossiers (cohesiebeleid, gemeenschappelijk landbouwbeleid, energie & klimaat) en twee aandachtsgebieden (EU betere regelgeving en grensoverschrijdende samenwerking) die onderdeel vormen van een aantal in deze nota geformuleerde kerntaken. Deze kadernota laat het HNP verder buiten beschouwing. De reden hiervoor is, dat het HNP een separate juridische entiteit betreft met een

separate besluitvormingsstructuur. De begroting van het HNP wordt immers niet door de AV van het IPO, maar door het IPO en de 12 provincies vastgesteld.

Het is mogelijk dat na het vaststellen van deze kadernota ontwikkelingen voordoen die leiden tot budgetmutaties. Deze mutaties zullen uiteindelijk in de begroting 2019 worden meegenomen en toegelicht.

Kernhoofdstuk

Financiële uitgangspunten

Het IPO hanteert de systematiek dat bij onzekerheden met betrekking tot bestaand beleid, bij aflopend beleid of bij de afwezigheid van verplichtingen in eerste instantie niets wordt begroot, zodat het budget autonoom terugloopt. Bij kaderstelling en budgettering wordt dan vervolgens een voorstel gedaan voor het eerst komende jaar. Daarbij wordt dan bestaand beleid ingevuld en worden voorstellen uitgewerkt voor nieuwe beleidsambities. Deze systematiek leidt ertoe, dat in deze kadernota een inschatting is gemaakt voor 2019, maar dat voor de jaren vanaf 2020 de budgetten weer autonoom teruglopen (tenzij het evident structurele posten betreft). Dit is bewust gedaan om ook volgend jaar een integrale afweging in 2019 voor de begroting 2020 te kunnen maken (te vergelijken met de systematiek van zero base budgetting).

Deze systematiek betekent ook, dat de provincies een zeker risico lopen als de autonome terugloop in budgettering automatisch meerjarig bij de provinciale begrotingen ingeboekt worden als budgetreductie. De provincies zouden het niveau van 2019 het best kunnen doortrekken.

Met het aflopend beleid en het stoppen met het bestaand beleid waarvoor geen verplichtingen zijn aangegaan, zakt de begroting zonder inhoudelijk nieuw beleid 2019, terug naar het niveau van 2017: ongeveer 15 miljoen. De oorspronkelijke meerjarenraming loopt terug van € 17.268.262 in 2018 naar € 12.114.148 in 2022. Daarmee verhoudt de ontwikkeling van de autonome meerjarenraming zich goed tot de bestuurlijke besluitvorming. Gesteld zij, dat vanaf 2020 nog geen rekening is gehouden met personele lasten gemoeid met de inzet vanuit de provincies.

De extra budgetten die benodigd zijn voor inhoudelijk nieuw beleid en voor het continueren van inhoudelijk bestaand beleid waarvoor nog geen verplichtingen zijn aangegaan, hebben betrekking op externe uitgaven en dus niet op een verhoging van de formatie. In de aanloop naar de kadernota is verkend welke beleidsambities zijn voorgesteld die kunnen leiden tot verhoging van de uitgaven. Deze ambities en bijbehorende budgetten zijn het gevolg van voortvloeiende ideeën, zoals die zijn aangereikt vanuit de provincies, de AAC-leden, de KPS en het IPO zelf.

Een onderscheid wordt dus gemaakt tussen inhoudelijk bestaand beleid, waar nog geen verplichtingen voor zijn aangegaan, maar waarvan continuering wenselijk is enerzijds en inhoudelijk nieuw beleid anderzijds. Voor de continuering van inhoudelijk bestaand beleid, waarvoor nog geen verplichtingen zijn aangegaan, wordt een bedrag van afgerond € 900.000 geraamd voor 2019. Voor inhoudelijk nieuw beleid wordt afgerond € 1.013.000 geraamd voor 2019.

Wij stellen in algemene zin voor om de huidige verdeelsystematiek van de lastenverdeling te continueren. Deze verdeelsystematiek is gebaseerd op de verdeling die ten grondslag ligt aan het Provinciefonds.

Mogelijke dekking

Voor de dekking van deze voornemens kan het rekeningoverschot 2017, zoals aangegeven in de jaarrekening 2017, worden aangewend. Dit overschot bedraagt € 1.043.370. Uiteraard kan dekking ook gevonden worden door bestaande activiteiten te staken en te bezuinigen op het bestaande takenpakket. Tot slot kan in dekking worden voorzien door de provincies een bijdrage te verzoeken.

Nadrukkelijk zij gesteld, dat de voorstellen voor nieuw beleid en de nadere invulling van bestaand beleid onderwerp zijn van bestuurlijke besluitvorming. Pas na bestuurlijke goedkeuring en vaststelling kunnen deze voorstellen en de daarmee gepaard gaande budgetten tot realisatie komen.

De dekking van voorstellen dient ook bestuurlijk te worden aangegeven. Wij schetsen hier drie mogelijke scenario's:

- a) Uitgaan van gelijkblijvende provinciale bijdragen ten opzicht van de bijdrage voor 2018. Aangezien de autonome meerjarenraming voor 2019 € 2.225.000 lager ligt dan 2018, zou dit een dekking opleveren van € 2.225.000.
- b) Een aantal bestaande taken is financieel alleen vertaald voor 2018. Tijdens de ophaalrondes is duidelijk geworden dat men een deel hiervan ook in 2019 zou willen voortzetten. Hiermee is ongeveer € 900.000 gemoeid. De continuering van dit deel van het beleid waarvoor nog geen verplichtingen voor 2019 waren aangegaan (€ 900.000), kan gedekt worden uit de restitutie die voortkomt uit de jaarrekening 2017. De dekking van inhoudelijk nieuw beleid (€ 1.013.000) kan dan gevonden worden door in eerste instantie mogelijkheden tot bezuiniging te bezien. Het bestuur zal hierbij, na overleg met de ambtelijke organisatie, gevraagd worden definitieve keuzen te maken. Indien dit niet mogelijk is, zou dekking van inhoudelijk nieuw beleid gevonden kunnen worden vanuit provinciale bijdragen of moeten ambities worden geschrapt.
- c) Volledige dekking van alle voorstellen (in totaal € 1.913.000) uit stopzetting van bestaande taken. Ook dit vereist, dat het bestuur de stop te zetten activiteiten benoemt.

Een andere vanuit uw bestuur voorgestelde variant is uiteraard denkbaar en mogelijk.

Financiële uitgangssituatie

Het financiële startpunt van deze kadernota is het meerjarenperspectief zoals dat op 19 december 2017 door de AV is vastgesteld bij de behandeling van de programmabegroting 2018.

Voor de programmakosten is een inschatting gemaakt voor de komende vier jaar. Zoals gesteld hanteert het IPO de systematiek dat bij onzekerheden met betrekking tot bestaand beleid, bij aflopend beleid of bij de afwezigheid van verplichtingen in eerste instantie niets wordt begroot, zodat het budget autonoom terugloopt.

Bij een naar rato toerekening van de personele lasten en de overige apparaatskosten, ziet de meerjarenraming er als volgt uit:

	2018	2019	2020	2021	2022
Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling Waterbeheer	5.038.533	4.285.498	1.981.616	2.082.092	2.082.092
Milieu, energie, klimaat	1.593.633	1.504.603	1.538.847	1.616.872	1.616.872
Vitaal Platteland, PAS	1.254.470	1.160.266	1.186.673	1.246.842	1.246.842
Regionale Bereikbaarheid	6.369.098	5.851.233	5.869.564	5.027.588	5.027.588
Regionale Economie	369.601	424.183	178.639	187.697	187.697
Culturele Infrastructuur	152.189	174.664	178.639	187.697	187.697

Kwaliteit openbaar bestuur	2.050.478	1.449.404	1.482.392	1.557.555	1.557.555
Werkgeverszaken	440.260	193.378	197.779	207.807	207.807
TOTAAL IPO Projecten en programma's	17.268.262	15.043.228	12.614.148	12.114.148	12.114.148

Bovenstaand overzicht betreft de totale kosten van het IPO dus inclusief apparaatskosten (exclusief BIJ12). Een nadere specificatie van bovenstaande meerjarenraming is in de bijlage opgenomen.

Indexering

De indexering kan als autonome ontwikkeling worden aangemerkt en kan voor 2019 en verder als volgt worden ingeschat. Met betrekking tot de personele budgetten starten vanaf de zomer 2018 de CAO onderhandelingen. De verwachting is, dat de personeelsbudgetten met 1% tot 3,5% worden bijgesteld en in verband hiermee wordt voorsnog een percentage van 2,2% aangehouden. Ten aanzien van de overige kosten kan gebruik worden gemaakt van de publicaties van het CPB. De meest actuele in dit verband is de CPB publicatie 2018/06, waarin voor 2019 de prijsontwikkeling wordt ingeschat op 2,3% (pag. 10). De verwachting is, dat ook provincies deze indexering zullen toepassen. Mocht tijdens het opmaken van de begroting van het IPO blijken, dat deze indexering te hoog of te laag is, dan zal de begroting hierop worden aangepast.

Een en ander leidt dan tot de volgende indexering:

	2019	2020	2021	2022
Prijsontwikkeling	174.536	147.833	136.333	136.333
Loonontwikkeling	164.004	136.106	136.106	136.106
Totaal	338.540	283.939	272.439	272.439

Tussenstand ongewijzigd beleid

Inclusief de indexering komt het meerjarenbeleid, wanneer alle in de meerjarenraming 2018-2021 opgenomen uitgaven onverkort worden voortgezet, er als volgt uit te zien:

	2018	2019	2020	2021	2022
TOTAAL IPO Projecten en programma's	17.268.262	15.043.228	12.614.148	12.114.148	12.114.148
Indexering	0	338.540	283.939	272.439	272.439
Totaal IPO inclusief indexering	17.268.262	15.381.768	12.898.087	12.386.587	12.386.587

Nieuw beleid en invulling bestaand beleid

Zoals uit het bovenstaande blijkt loopt de meerjarenraming autonoom terug. Bestaande taken lopen autonoom ten einde of konden vanwege onzekerheden niet meer geraamd worden. Daarnaast is door het bestuur besloten dat voor die programmakosten waarvoor

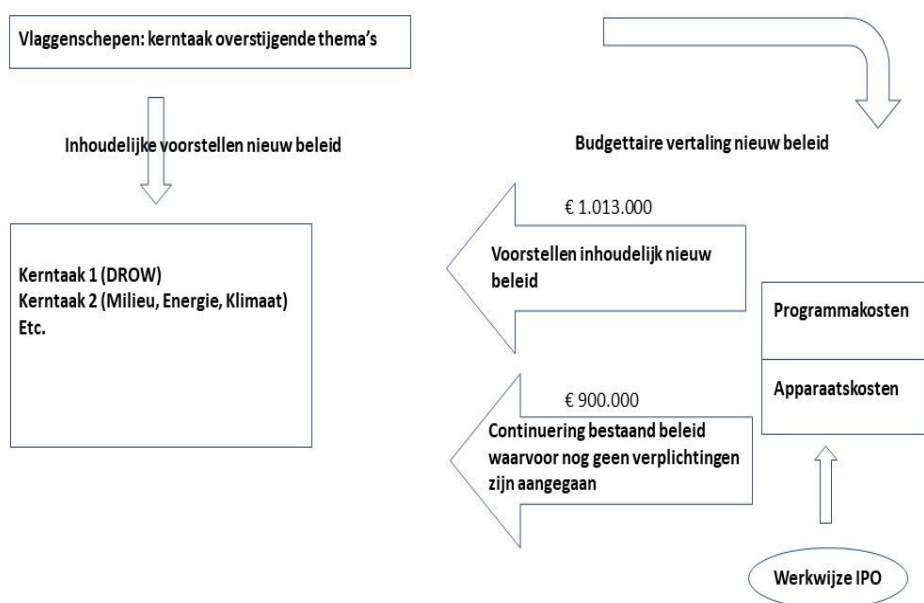
geen verplichting na 2018 is aangegaan, de raming vooralsnog op 0 euro wordt gezet. Op deze wijze kunnen het bestuur en de AV een nieuwe, integrale afweging maken. De terugloop betreft voor 2019 inclusief indexering bijna € 2 miljoen.

Voor 2019 wordt een aantal kernopgave overstijgende opgaven (Vlaggenscheppen) als ambitie voorgesteld. Vlaggenscheppen zijn niet alleen kernopgave overstijgend, maar ook grote thema's waar we als IPO het verschil willen maken. Tijdens de inloopsessies en de andere input zijn meer thema's aangereikt, maar met het oog op de beperkte capaciteit wordt voorgesteld hier focus in aan te brengen. De thema's die werden onderschreven, worden in deze kadernota opgevoerd. Dit zijn:

- Het interbestuurlijk programma
- De verduurzaming van het landelijk gebied
- De regionale economische samenwerking
- De interprovinciale digitale agenda
- Het interbestuurlijk toezicht
- De werkwijze van het IPO

De budgetten benodigd voor de vlaggenscheppen zijn verwerkt binnen de kerntaken. Zij worden dus niet separaat opgevoerd. Zoals is verwoord bij de financiële uitgangspunten, wordt een onderscheid gemaakt tussen de continuering van bestaand beleid waarvoor nog geen verplichtingen zijn aangegaan enerzijds en voorstellen voor inhoudelijk nieuw beleid anderzijds.

In totaliteit kunnen dan de volgende uitzettingen (exclusief de stelpost onvoorzien) worden gepresenteerd:



Kerntaak 1 (DROW)

NOVI

- In het kader van NOVI zullen ook na 2019 in steeds sterkere mate kennisnetwerken nodig zijn. Dit is een jaarlijkse last van € 40.000 vanaf 2020; in 2019 is al voorzien in deze bijdrage. Dit betreft geen nieuw beleid maar de continuering van eerder ingezet beleid ten behoeve van het wetenschapsnetwerk en de denktank dat nu wordt samengevoegd met een integraal kennisnetwerkbeleid.

Kerntaak 2 (Milieu, energie en klimaat)

VTH

Nieuwe beleidsopgaven: "veiligheid en gezondheid" en "afval en grondstoffen".

- Voor beide beleidsopgaven zal eerst een verkenning plaatshebben naar de gedeelde opgave van de gezamenlijke provincies. Uitgaande van een gemiddelde verkenning van € 25.000, zal een budget begroot worden van € 50.000.

Energie

Nieuwe opgaven: "Klimaat en energie akkoord" en "regionale energie en klimaat strategieën".

- In het huidige budget van € 293.000 voor Energie is nog geen rekening gehouden met de extra verplichtingen die op het gebied van Energie aangegaan moeten worden. Qua personele inzet vraagt dit een extra inzet van € 220.000. Gelet op de omvang van deze opgave, wordt voorgesteld dit budget structureel aan de begroting toe te voegen.

Kerntaak 3 (Vitaal platteland)

Nieuwe beleidsopgaven: Nog nader te bepalen via IBP.

- Voorgesteld wordt om het voorziene maar niet eerder verplichte budget voor Vitaal Platteland PAS te continueren, gelet op de activiteiten die van het IPO verlangd worden met betrekking tot de PAS. Omdat hier in de meerjarenraming nog geen rekening mee is gehouden, betekent dit een extra € 112.000. De verwachting is, dat dit bedrag zowel voor 2019 als voor 2020 benodigd is. Het betreft hier activiteiten van het IPO bureau in Den Haag en niet van het PAS bureau, zoals dat is ondergebracht bij BIJ12. Dit betreft geen nieuw beleid maar de continuering van eerder ingezet beleid.

Kerntaak 4 (Regionale bereikbaarheid en regionaal OV)

Continueren uitvoering Meerjarenagenda Mobiliteit 2016-2019.

- Voorgesteld wordt om het voorziene maar niet eerder verplichte budget voor mobiliteit te continueren, gelet op de activiteiten die van het IPO verlangd worden met betrekking tot mobiliteit. Omdat hier in de meerjarenraming nog geen rekening mee is gehouden, betekent dit een uitzetting van € 555.000. Dit betreft geen nieuw beleid maar de continuering van eerder ingezet beleid.

Kerntaak 5 (Regionale economie)

Nieuwe beleidsopgaven: Circulaire economie, stedelijke netwerken, aansluiting onderwijs op de arbeidsmarkt.

- Gelet op de geschetste ontwikkelingen op het terrein van regionale economie en gelet op de inhoud en reikwijdte van het concept interbestuurlijk programma en de impact van dat programma op regionale economie, zal ook na 2019 een budget van € 170.000 benodigd zijn. Dit impliceert een budgetverhoging van € 100.000 vanaf 2020.

Kerntaak 6 (Culturele infrastructuur en monumentenzorg)

Nieuwe beleidsopgaven: regionale cultuurprofielen en positionering erfgoed in omgevingsvisies.

- Gelet op de geschetste ontwikkelingen op het terrein van Cultuur en gelet op de inhoud en reikwijdte van het concept interbestuurlijk programma zijn hiervoor nog geen extra budgetten voorzien.

Kerntaak 7 (Kwaliteit openbaar bestuur)

Nieuwe beleidsopgaven: Opgavegericht regionaal samenwerken, ondermijning en actualisatie provinciefonds.

- Binnen kerntaak 7 zal extra capaciteit voor de taken op het terrein van de portefeuille Financiën noodzakelijk zijn. Dit ook gelet op de extra inzet die een aantal thema's in 2019 zullen vergen (EMU-saldo, financiering IBP en NOVI, actualisering verdeelsystematiek provinciefonds, Invest-NL, financieel toezicht, etc.). Er zal naar verwachting een additioneel budget van € 100.000 benodigd zijn. Dit budget is nodig om een aantal verkenningen op bovengenoemde thema's uit te voeren.
- In de oorspronkelijke budgetten wordt voor het onderwerp proeftuinen als onderdeel van het thema "goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving" alleen voor het jaar 2018 € 100.000 opgevoerd. Dit thema zal echter na 2018 doorlopen en hetzelfde geldt voor de inspanningen van het IPO in dit verband. Het betreft hier geen nieuw beleid, maar een continuering van eerder ingezet beleid.
- Voor het wetenschapsnetwerk was oorspronkelijk jaarlijks € 20.000 gereserveerd. In het kader van de ambitie van een overkoepelende kennishub wordt voorgesteld dit bedrag om te zetten en met € 20.000 te verhogen. Daarnaast is voor de kennishub extra formatie nodig ad. € 115.000.
- Met het programma Interprovinciale Digitale Agenda (IDA) wordt een aanzet gegeven aan interprovinciale samenwerking op digitale onderwerpen. Het huidige programma is gestart met een tweejarige impuls. Om gezamenlijke initiatieven te ontplooiën wordt voor 2019 wederom budget gevraagd.¹ Daarmee zijn we in staat de vastgestelde samenwerkingsagenda uit te voeren en een voorzichtige start te maken met innovaties en versnellingen. Er wordt voorgesteld in de begroting een post op te nemen ter grootte van ongeveer € 260.000,-- voor 2019 (structureel € 29.750). Het huidige programma heeft als eerste doelstelling om daar waar opgaven beter, sneller, efficiënter en/of doelmatiger kunnen worden gerealiseerd met inzet van digitale middelen, deze te realiseren. Voor zover dit daarnaast mogelijk is, zal een visievormingstraject worden uitgevoerd, met als doel om een strategische digitaliseringsagenda (2019-2024) op te leveren, vergelijkbaar met die van de andere overheden. Deze nieuwe digitale agenda moet een weergave zijn van de te ontwikkelen collectieve ambities van provincies op het gebied van digitalisering, samenwerking op dit gebied en innovatie. Dit met onze bestuurlijke opgaven als uitgangspunt. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de verantwoordelijkheden die voortvloeien uit de digitaliseringsagenda van het Rijk. Voor het uitvoeren van het huidige programma en de goed te keuren visie, zal bij gelegenheid van de begroting vanaf 2020 worden voorgesteld om ook structureel budget vrij te maken. In de kadernota 2020 komen we hierop terug.

¹ Dit voorstel is nog niet bestuurlijk vastgesteld, maar zal onderwerp van bespreking zijn in de periode voorafgaand aan de begroting.

Werkgeverszaken

- Gelet op de activiteiten die het IPO vanaf 2019 uitvoert in het kader van de CAO-onderhandelingen, wordt voorgesteld het budget jaarlijks vast te stellen op € 117.000. Dit is een budgetverhoging van € 88.000 ten opzichte van de huidige meerjarenraming. Deze is noodzakelijk teneinde de nodige expertise te betrekken op specifieke onderdelen van de CAO en om in een adequate communicatie te voorzien.
- In het kader van de Wnra wordt, gelet op de geplande werkzaamheden, voorgesteld om het budget van 2018 ad. € 30.000 te handhaven voor de komende jaren. Ten opzichte van de oorspronkelijke meerjarenplanning levert dit een budgetuitzetting op van € 20.000. Dit budget zal voornamelijk gebruikt worden voor provincie-overstijgende (juridische) adviezen en mogelijke centrale scholing die noodzakelijk zijn in de fase voorafgaand aan de invoering van de WNRA.
- Om aan de verscherpte eisen van de quotumheffing te voldoen, zullen extra inspanningen gepleegd moeten worden. Het betreft hier het organiseren van themasessies, het afhandelen van adviesaanvragen en overige activiteiten op het gebied van communicatie. Voor deze extra inspanningen wordt voorgesteld een additioneel budget te ramen van € 5.000.
- Op het gebied van integriteit zal naar schatting een eenmalig additioneel budget van € 8.000 benodigd zijn, voor het opstellen en uitvoeren van de communicatieactiviteiten over dit onderwerp richting gedeputeerden en statenleden.
- Ten aanzien van de pensioenregeling ABP wordt in 2019 een extra inspanning van het IPO verwacht, welke samenhangt met de op handen zijnde stelselwijziging. Hiertoe is naar schatting een extra budget van € 10.000 nodig, welke met name ingezet zal worden op het terrein van kennisvergaring en kennisdeling.

Ten aanzien van de werkgeverszaken kan gesteld worden dat het hier een nadere invulling betreft van reeds bestaande activiteiten en dus geen nieuw beleid impliceert.

Stelpost nieuw beleid

- Gelet op de behoefte om, indien nodig, snel in te kunnen spelen op exogene ontwikkelingen, is het raadzaam om als onderdeel van inhoudelijk nieuw beleid ook een stelpost op te nemen voor nieuw beleid. Te denken is dan aan uitgaven die nu nog niet kunnen worden begroot voor het jaar 2019, maar waarvan het bestuur gedurende het dienstjaar toch meent dat deze inzet van middelen vergen. Voorgesteld wordt hiervoor een bedrag van € 250.000,-- op te nemen. Besteding van deze post kan slechts met expliciete instemming van het bestuur en onder verantwoording achteraf aan de AV, plaatsvinden.

Tijdens de inloopsessies zijn nog zeer veel andere thema's aangereikt. Het IPO heeft, gelet op de hoeveelheid gevraagde acties, echter een zekere selectie moeten maken. Dit is gebeurd op basis van de sterkere of minder sterke verbinding met beleidskeuzes waartoe reeds besloten is, om in de geest van het bestuur verder te gaan. Voor een uitgebreide beschrijving van deze thema's verwijzen wij naar de bijlage.

Financieel kan een en ander als volgt worden samengevat:

	Voorstellen nieuw beleid/invulling eerdere onzekerheden				
		2019	2020	2021	2022
KT1.0	NOVI		40.000	40.000	40.000
KT2.0	VTH	50.000			
KT2.0	Energieakkoord	220.000	220.000	220.000	220.000
KT3.0	PAS	112.000	112.000		
KT4.0	Mobiliteit	555.000	555.000	555.000	555.000
KT5.0	Regionale Economie		100.000	100.000	100.000
KT7.0	Kwaliteit openbaar bestuur Financiën	100.000	100.000	100.000	100.000
KT7.0	Proeftuinen	100.000	100.000	100.000	100.000
KT7.0	Formatie kennishub	115.000	115.000	115.000	115.000
KT7.0	Kennishub	20.000	20.000	20.000	20.000
KT7.0	IDA en digitalisering	259.750	29.750	29.750	29.750
WG.0	Werkgeverszaken CAO	88.000	88.000	88.000	88.000
WG.0	Werkgeverszaken Wnra	20.000	20.000	20.000	20.000
WG.0	Werkgeverszaken Quotumheffing	5.000	5.000	5.000	5.000
WG.0	Werkgeverszaken Integriteit	8.000	-	-	-
WG.0	Werkgeverszaken ABP/Pensioen	10.000	10.000	10.000	10.000
	Stelpost nieuw beleid	250.000			
Totaal (afgerond)		1.913.000			

Totaalbeeld

Het totaalbeeld van de voorgestelde uitgaven kan dan als volgt worden weergegeven:

	2018	2019	2020	2021	2022
Totaal IPO meerjarenraming december 2017 exclusief nieuw beleid	17.268.262	15.043.228	12.614.148	12.114.148	12.114.148
Indexering	-	338.540	283.939	272.439	272.439
Totaal meerjarenraming inclusief indexering, exclusief niet beleid		15.381.768	12.898.087	12.386.587	12.386.587
Voorstellen in deze kadernota	-	1.913.000	1.514.750	1.402.750	1.402.750
Waarvan inhoudelijk nieuw beleid		1.013.000			
Waarvan continuering bestaand beleid		900.000			
Totaal IPO na kadernota	17.268.262	17.294.768	14.412.837	13.789.337	13.789.337

Dekkingsvoorstel

In verband met de begrotingsvoorbereiding leggen wij de volgende concept besluiten aan U voor:

1. In te stemmen met de gehanteerde uitgangspunten voor de opstelling van de begroting.
2. U uit te spreken over de wijze van dekking van voorstellen voor nieuw beleid, waarbij in ieder geval de volgende mogelijkheden openstaan:
 - a) Uitgaan van gelijkblijvende provinciale bijdragen ten opzicht van de bijdrage voor 2018. Aangezien de autonome meerjarenraming voor 2019 € 2.225.000 lager ligt dan 2018, zou dit een dekking opleveren van € 2.225.000.
 - b) Een aantal bestaande taken is financieel alleen vertaald voor 2018. Tijdens de ophaalrondes is duidelijk geworden dat men een deel hiervan ook in 2019 zou willen voortzetten. Hiermee is ongeveer € 900.000 gemoeid. De continuering van dit deel van het beleid waarvoor nog geen verplichtingen voor 2019 waren aangegaan (€ 900.000), kan gedekt worden uit de restitutie die voortkomt uit de jaarrekening 2017. De dekking van inhoudelijk nieuw beleid (€ 1.013.000) kan dan gevonden worden door in eerste instantie mogelijkheden tot bezuiniging te bezien. Het bestuur zal hierbij, na overleg met de ambtelijke organisatie, gevraagd worden definitieve keuzen te maken. Indien dit niet mogelijk is, zou dekking van inhoudelijk nieuw beleid gevonden kunnen worden vanuit provinciale bijdragen of moeten ambities worden geschrapt.
 - c) Volledige dekking van alle voorstellen (in totaal € 1.913.000) uit stopzetting van bestaande taken. Ook dit vereist, dat het bestuur de stop te zetten activiteiten benoemt.
3. De directeur op te dragen een proces op te starten waarmee het bestuursbesluit wordt gerealiseerd, dan wel waarmee de mogelijkheden hiertoe worden geïnventariseerd en aan het bestuur worden voorgelegd.
4. De resultaten hiervan aan het bestuur in de vergadering in augustus/september a.s. ter besluitvorming voor te leggen.
5. In te stemmen met het uitgangspunt dat het gedeelte van de voorstellen dat niet gedekt kan worden door uitgavenverlaging of door inzet van het rekeningoverschot 2017, gedekt wordt door een extra bijdrage van de provincies, conform de vigerende verdeelsleutel.
6. De Algemene Vergadering terstond na behandeling van de kadernota in het bestuur te informeren over de inhoud hiervan en afspraken omtrent de verdere procesgang met hen te maken.

BIJLAGE

Behorende bij de Kadernota

Kerntaak overstijgende opgaven (Vlaggenschepen)

De provincies zien zich de komende jaren gesteld voor een aantal aanzienlijke opgaven. Te denken valt dan aan de energietransitie, klimaatadaptie, bestuurlijke samenwerking, de toekomst van het landelijk gebied, ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, de leefbaarheidsagenda, de omgevingswet, opgaven op het gebied van cultuur en erfgoed en op het gebied van havens, bedrijven en hoofdnetwerken en opgaven op het gebied van economische innovatie. Deze opgaven krijgen onder andere gestalte in de context van het regiofonds zoals verwoord in het regeerakkoord. Het IPO zal op al deze opgaven een zeer actieve rol blijven vervullen. Zo zal het IPO actief deelnemen aan discussies over de herziening van het provinciefonds, maar ook een gezamenlijk standpunt regisseren met betrekking tot de omgevingsvisie, de klimaatadaptie, de energietransitie, de waterproblematiek, bestuurlijke samenwerking op regionaal niveau, etc. Het IPO zal als belangenbehartiger van de gezamenlijke provincies op basis van de vastgestelde doelstellingen en resultaten in de programmabegroting een actieve rol vervullen.

Het vlaggenschip rondom de werkwijze van het IPO refereert niet naar een specifiek inhoudelijk thema. Dit vlaggenschip zal dan ook niet in dit hoofdstuk maar in het kader van de algemene opmerkingen omtrent de werkwijze van het IPO aan de orde komen.

Interbestuurlijk programma

Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen starten met een interbestuurlijk programma en een gezamenlijke agenda. Het uitgangspunt van het Interbestuurlijk Programma (IBP) is dat de verschillende overheden meer willen optreden als overheid om gezamenlijk meer te bereiken voor de inwoners in Nederland. Dat past bij de aanpak van maatschappelijke opgaven van deze tijd en dat is wat inwoners, maatschappelijke organisatie en bedrijven van hun contact met de overheid verwachten.

Met de gezamenlijke agenda worden maatschappelijke opgaven aangepakt die overheden niet afzonderlijk van elkaar kunnen realiseren. De volgende maatschappelijke opgaven zijn in die gezamenlijke agenda opgenomen:

1. Samen aan de slag voor het klimaat
2. Toekomstbestendig wonen
3. Regionale economie als versneller
4. Naar een vitaal platteland
5. Merkbaar beter in het sociaal domein
6. Nederland en Migrant goed voorbereid
7. Problematische schulden voorkomen en oplossen
8. Goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving
9. Passende financiële verhoudingen
10. Overkoepelende thema's

De uitwerking en vormgeving van definitieve afspraken tussen partijen (over bijvoorbeeld bekostiging en inzet van instrumenten) per opgave is de verantwoordelijkheid van de trekkers per opgave. De gezamenlijke provincies zijn mede-trekker voor de opgaven samen aan de slag voor klimaat, toekomstbestendig wonen, naar een vitaal platteland, regionale economie als versneller en goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving. Verwacht wordt dat uitwerking en het maken van afspraken in de zomer van 2018 afgerond zijn. Daarna gaan we over op uitvoering en monitoring van het IBP.

Voor de gezamenlijke ambities uit het IBP, wordt een substantieel deel van het accres ingezet. Dit accres is vrij besteedbaar door de gemeenten en provincies. Zij leggen hierover geen specifieke verantwoording af aan het Rijk. Er worden wel afspraken gemaakt om de uitkomsten van de inspanningen van de gezamenlijke overheden te monitoren.

Tijdens de inloopsessies, maar ook op aangeven van de strategen en de adviseurs, is een grote nadruk gelegd op het IBP. Het IBP zal de komende jaren bijzonder veel vragen van de provincies en dus ook van het IPO. Daarbij wordt het IPO een zeer grote rol toegedicht waar het coördinatie, informatie-uitwisseling en kennisontwikkeling betreft.

Verduurzaming landelijk gebied

Onder dit kerntaak overstijgende thema kan een aantal omvangrijke dossiers worden gebracht. Te denken valt daarbij aan natuurontwikkeling, agro en food, landschap, kwaliteit leefomgeving, etc. Het IPO zal extra aandacht aan dit thema moeten besteden. Zo is denkbaar dat het IPO zorgdraagt voor de nodige kennisoverdracht en de coördinatie. Veel context, zoals belangrijke trends, afspraken in internationaal verband, etc. zullen centraal bijgehouden moeten worden en hier ligt een zeer duidelijke rol voor het IPO. Dit geldt evenzeer voor het interbestuurlijk programma waaraan ook in 2019 door het Rijk en decentrale overheden gewerkt blijft worden.

Regionale Samenwerking

Het ministerie van BZK ontwikkelt momenteel een nieuw beleidskader ten aanzien van gemeentelijke bestuurskracht en regionale samenwerking. Het IPO zal deze ontwikkeling niet alleen volgen maar ook actief participeren in het besluitvormingsproces, zeker waar het de rol van provincies betreft. Daarnaast zal het IPO de ontwikkelingen met betrekking tot de regio-deals, pilots en proeftuinen op de voet blijven volgen. Het verbinden van kennis staat daarbij eveneens hoog op de agenda.

Interprovinciale Digitale Agenda

De datasamenleving vraagt enerzijds om provincies die mee veranderen met de eisen die de nieuwe digitale tijd stelt. Anderzijds biedt digitalisering ook talloze kansen voor de provincies bij de invulling van hun kerntaken. Om die kansen ook te benutten is het belangrijk kennis op te bouwen en te delen, te experimenteren en de resultaten te vertalen naar praktische toepassingen. Elke provincie kent zijn eigen digitale uitdagingen, maar er zijn ook veel dwarsverbanden. Een succesvolle toepassing in de ene provincie, kan bijvoorbeeld ook toegepast worden in een andere provincie. In het kader van de Interprovinciale Agenda brengt het IPO provinciale initiatieven op het gebied van bijvoorbeeld sensing, big data en blockchain bij elkaar om kennis te delen, samenwerking te faciliteren en ook te komen tot een strategische digitale agenda. Ook vanuit de inloopsessies is veelvuldig aangegeven dat dit onderwerp de komende jaren in belang en impact toeneemt en het IPO zal dan ook een zeer grote rol dienen te vervullen op dit thema.

Interbestuurlijk Toezicht

In 2017 is gestart met een evaluatie van het financieel en het interbestuurlijk toezicht. Het IPO heeft met een bestuurlijke kopgroep actief geparticipeerd in deze evaluatie en bij het formuleren van voorstellen tot verbetering. Naar verwachting zal ook in 2019 het nodige werk verzet moeten worden om het toezicht van de toekomst adequaat vorm te geven en aan te laten sluiten op de ontwikkelingen binnen het lokaal bestuur.

Kerntaak 1: Duurzame ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer

In 2019 zal de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) behandeld worden in het parlement. De gezamenlijke provincies hebben met hun "aanbod" voor de NOVI "Samen bouwen aan de toekomst van Nederland" aangegeven dat provincies bereid zijn hun aandeel te leveren bij het mooier en sterker maken van Nederland. In dit aanbod laten de provincies zien hoe zij hun kerntaken willen inzetten om de energietransitie in de regio gestalte te geven, steden en regio's aantrekkelijk te houden en de internationale samenwerking te versterken. Hoe de samenwerking tussen overheden in het kader van de NOVI de komende tijd verder vorm zal krijgen is nog onduidelijk. Veel zal afhangen van de keuzes die door een nieuw Kabinet zullen worden gemaakt. Wel is duidelijk dat de NOVI een duidelijke relatie heeft met andere velden, zoals ruimte, mobiliteit, etc., zoals tevens tijdens de inloopsessies is aangegeven.

In de geest van de nieuwe Omgevingswet pleiten provincies ervoor ook bij de verdere uitwerking van opgaven en het ontwikkelen van beleidsalternatieven de decentrale overheden nauw te betrekken. Regionale en lokale kennis is immers onontbeerlijk om tot goede afwegingen en keuzes te komen. Naar verwachting zal in 2019 de omgevingswet verder gestalte krijgen (inclusief het digitaal stelsel). Zo zullen enkele aanvullingswetten en de invoeringswet in 2019 in het parlement behandeld worden.

In 2019 zullen verder de bestuurlijke afspraken waterbeheer (BAW 2.0) vermoedelijk worden afgerond.

Leegstand zal ook in 2019 een opgave binnen de gezamenlijke provincies zijn. Niet alleen voor de retailagenda, maar ook in het kader van de vrijkomende agrarische bedrijven. De in 2018 gerealiseerde kennisuitwisseling en het Leegstandcongres zal een gedeelde aanpak verder framen.

In het kader van klimaatadaptatie wordt de Regionaal Adaptatie Strategie dit jaar verder bestuurlijk afgestemd. In 2019 zal samen met de partners en in overeenstemming met het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie verder gewerkt worden aan een strategie, een uitvoerings- en een investeringsprogramma. Deze activiteiten zullen tevens worden opgenomen in het Interbestuurlijke Programma. Hoewel elke provincie hiermee aan de slag gaat, zal het IPO inzicht bieden in de diverse pilots en in de mogelijke knelpunten, zodat provincies in staat worden gesteld van elkaar te leren en elkaar kunnen aanvullen in de kennisontwikkeling en uitvoering.

Komende jaren vraagt dit vanuit IPO stevige inzet op het bouwen van dit nationale klimaat programma en via belangenbehartiging het organiseren van de randvoorwaarden.

Kerntaak 2: Milieu, energie en klimaat

VTH

Provincies zijn bevoegd gezag voor de meer complexe bedrijven en de bedrijven die onder de Europese regeling voor bijzondere risico's zware ongevallen (BRZO) vallen. Vanuit die hoedanigheid werken zij ook in 2019 in IPO-verband verder aan een veilige en gezonde leefomgeving en aan de bescherming van het milieu. Daarbij ligt het accent op de voortdurende verbetering van de kwaliteit van de uitvoering van de taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) en de noodzaak voor een gelijk speelveld met de bedrijven.

Wat betreft wetgeving en regelgeving werkt het IPO door aan het verkrijgen van adequate wetgeving voor de uitvoering en voor het op pad kunnen met een goed gevulde instrumentenkoffer. In 2019 zetten de provincies de lobby voor introductie van lik-op-stuk beleid met de eigen keuzevrijheid voor gebruik van de bestuurlijke boete en de strafbeschikking voort, en streven zij met het Rijk in IPO-verband naar de ontwikkeling van nieuwe simpelere en effectievere wet- en regelgeving. Daartoe is ook in 2019 extra inzet nodig van juridische deskundigheid bij de provincies voor (milieu)wet en regelgeving en de Omgevingswet-regelgeving.

In 2019 gaan het IPO door met inzet om vooraan in het beleidsproces via wettelijk te verankeren maatregelen te zorgen dat er geen afval of grondstoffen uit de keten in het milieu verdwijnen. Daartoe gaan provincies samen verder met het ontwikkelen van voorstellen voor specifiek de aanpak van malafide handel in afval en financiële zekerheidsstelling bij bedrijven met meer risico's voor het milieu en met risico's op hoge kosten voor het saneren door de overheid.

Het IPO gaat in 2019 door met de doorontwikkeling en versterking van de coördinatie van de VTH-uitvoering en de samenwerking en afstemming. Dat geldt ook voor de versterking van de samenwerking op Brzo, en de verder doorontwikkeling van het programmatisch werken op de Brzo-gebied. In dat kader zal het gezamenlijke beleid gericht op het excelleren in de verantwoordelijkheid voor de BRZO conform het gedeelde uitvoeringsprogramma verder worden uitgerold.

De samenwerking op groene handhaving is verbreed naar vergunningverlening en wordt voortgezet. Naast prioriteiten voor Brzo en specifiek gericht beleid voor bedrijven die uit de risicoanalyses komen, blijft ook in 2019 de inzet op energiebesparing bij bedrijven hoog. Naast het toetsen van energiebesparingsplannen is er noodzaak voor het met het Rijk verder verbeteren van wet- en regelgeving, en extra inzet op deskundigheidsontwikkeling, communicatie en samenwerking met gemeenten en Rijk.

In de nieuwe collegeperiode blijft er nog aandacht nodig voor goed opdrachtgeverschap en het versterken van de omgevingsdiensten en het werken met indicatoren die in 2018 gereed moeten komen.

Wat betreft de regulier lopende zaken blijft de Risicokaart onderdeel van de VTH-portefeuille, in afstemming met de Kring van CdK's. Dat geldt ook voor een aantal andere onderwerpen. Zo doen de provincies in IPO-verband ook in 2019 mee aan IMPEL, de internationale VTH-organisatie van overheden om kennis te delen en verder te ontwikkelen om een internationaal level playing field te bewerkstellings.

Tenslotte wordt in 2019 mogelijk verder invulling gegeven aan de wens om het thema gezondheid en milieu als maatschappelijk vraagstuk te concretiseren als mogelijk nieuw beleidsonderwerp. Dit thema kan wellicht vanaf 2020 een vlaggenschip worden.

Energie en klimaat

In de inzet kabinetsformatie en de Investeringsagenda naar een Duurzaam Nederland die we samen met VNG en Uvw hebben aangeboden aan het Rijk, hebben de gezamenlijke provincies een stevig aanbod voor klimaat neergelegd. De komende jaren staan in het teken van de verdere ontwikkeling van dit aanbod binnen de verschillende bestuursakkoorden (IBP, Klimaatakkoord, Bestuursakkoord Klimaatadaptatie etc.).

Voor klimaatmitigatie betekent dit:

- Samen met VNG, UvW, Rijk en maatschappelijk partners binnen het Klimaatakkoord bouwen van de nationale aanpak energie en klimaat (mitigatie) vanuit de kracht van regionale energie en klimaat strategieën.
- Gezamenlijk realiseren van energie en klimaat strategieën waarmee we de nationale doelen realiseren en zorgen voor opname in Omgevingsvisies.
- Borgen van de juridische, fiscale en financiële randvoorwaarden, onder andere door invulling te geven aan de in het IBP afgesproken samenwerking voor een energiewetgevingsagenda.

Om de nationale aanpak energietransitie verder vorm te geven worden ook in 2019 regionale energiestrategieën uitgewerkt, een en ander ter uitwerking van het Interbestuurlijk Programma en het te sluiten Klimaatakkoord. Het IPO zal in samenwerking met de VNG, UvW en andere actoren op rijksniveau de samenhang dienen te bewaken en de meerwaarde van de regionale strategieën dienen te borgen. Ook op het gebied van monitoring ligt hier een taak voor het IPO. Tijdens de inloopsessies die het IPO ten behoeve van deze kadernota heeft georganiseerd is aangegeven, dat de energietransitie één van de belangrijkste dossiers voor de provincies wordt vanaf 2019, naast het IBP. Hoewel vooralsnog dit dossier is ondergebracht bij de betreffende kerntaak, rechtvaardigt de impact en de inhoudelijke reikwijdte van de energietransitie een kwalificatie als kerntaakoverstijgende opgave.

Met behulp van regionale energie en klimaatstrategieën (REKS) zal ook in 2019 de ruimtelijke impact van de energietransitie in kaart worden gebracht. Hier zal ook de discussie over de provinciale verantwoordelijkheid voor het landschap bij worden betrokken. Het gaat hier niet alleen over het in kaart brengen van de ruimtelijke impact. Het gaat tevens om een programmatische aanpak waarin we tot regionale strategieën komen die verankerd worden in de Omgevingsvisie (gebiedsprogramma) én in de regiodeals met maatschappelijk partners. Als IPO zorgen we dat dit gebeurt in een iteratief proces waarmee we gezamenlijk de nationale doelstelling (49% CO2 reductie in 2030) halen. We zorgen ervoor dat de benodigde aanpassing in wet- en regelgeving, fiscaal stelsel en financiën worden georganiseerd.

Vrijwel ieder provincie ontwikkelt beleid op het gebied van duurzaamheid. Het gaat dan om energie, klimaat, biodiversiteit en circulaire economie. Elke provincie is echter op zichzelf te klein om de besluitvorming op rijksniveau adequaat te registreren. Hier zal het IPO een zeer actieve rol dienen te spelen. Het gaat hierbij ook om bijvoorbeeld het natuurpact en overige klimaatvraagstukken.

Kerntaak 3: Vitaal Platteland

Vanuit de kerntaak Vitaal Platteland zal in 2019 in belangrijke mate bijgedragen worden aan de opgaven die zijn benoemd in het Interbestuurlijk Programma, het Klimaat- en energieakkoord en het 'vlaggenschip' verduurzaming landelijk gebied. Daarnaast wordt inbreng geleverd voor het NOVI en de aanvullingswetten van de omgevingswet (zie kerntaak 1). Tijdens de inloopsessies is in dit verband gewezen op de reikwijdte van deze kerntaak, welke ook onderwerpen als water- en bodemkwaliteit, biodiversiteit en recreatie omvat, alsmede de toekomst van de landbouw en de verduurzaming. Hierbij werd tevens de relatie gelegd met regionale economie.

In het klimaat- en energieakkoord worden voor het transitiepad 'voedsel en natuur' afspraken gemaakt tussen overheden, agrarische en natuursector over de vermindering van uitstoot van broeikasgassen. De gemaakte afspraken moeten leiden tot uitvoeringsarrangementen en monitoring van de gemaakte afspraken, waarbij provincies een belangrijke regierol hebben bij de regionale uitvoering van gemaakte afspraken.

In het interbestuurlijk programma hebben rijk en provincies afgesproken gezamenlijk te werken aan verdere verduurzaming van de landbouw, in samenhang met de opgaven voor klimaat, natuur en een goede omgevingskwaliteit. De verduurzaming van de landbouw is een forse opgave, die vraagt om een intensievere samenwerking tussen het ministerie van LNV en de provincies. Extra aandacht zal hierbij nodig zijn voor het Europese Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB) dat op 1 januari 2021 in werking treedt, waarvoor opgaven, doelstellingen en aansturing nader uitgewerkt moeten worden. Het IPO zal een coördinerende rol op zich nemen bij deze processen.

Het natuurbeleid is een provinciale kerntaak. In de driejaarlijkse evaluatie van het Natuurpact heeft het PBL begin 2017 aanbevelingen gedaan gericht op versterking van het doelbereik. In 2018 en 2019 werken provincies samen met het Rijk en maatschappelijke partijen aan de ontwikkeling van handelingsperspectieven. Hierbij wordt ook aangehaakt bij initiatieven die maatschappelijke partijen hebben genomen gericht op een biodiversiteitsstrategie. Het PBL bereidt in opdracht van IPO en het ministerie van LNV de tweede evaluatie voor, die eind 2019 gereed zal zijn.

Bestaande instrumenten als het Programma Aanpak Stikstof en het agrarisch natuur- en landschapsbeheer (in samenhang met het GLB) krijgen in 2019 een verdere uitwerking. Effectieve en doelgerichte monitoring van natuurontwikkeling krijgt meer aandacht in 2019, zodat de gegevens voor de natuurrapportages, waarover afspraken zijn gemaakt in het Natuurpact, kunnen worden aangeleverd.

Ten slotte zal in 2019 de derde provinciale Natuurtop, in samenwerking met de maatschappelijke partners, worden georganiseerd; ditmaal in de provincie Groningen.

Kerntaak 4: Regionale Bereikbaarheid en Regionaal Openbaar Vervoer

Een goede bereikbaarheid is basisvoorwaarde voor vitale regio's. Goede bereikbaarheid is niet alleen essentieel voor een bloeiende economie en verdere economische ontwikkeling, maar brengt mensen ook letterlijk in beweging en verbinding met elkaar. Provincies zetten zich in om Nederland bereikbaar te houden en de kwaliteit van de leefomgeving en het klimaat te verbeteren. Dat geldt zowel voor stedelijke regio's als het landelijk gebied. Ontwikkelingen als de energietransitie, smart mobility maar ook toenemende filedruk en verkeerstoename en doorgaande verstedelijking zullen de mobiliteit de komende jaren sterk beïnvloeden. Op het platteland staan we voor de uitdaging de mobiliteit überhaupt te waarborgen, zonder de kosten als maar verder op te laten lopen. Dit doen provincies als opdrachtgever voor duurzaam regionaal Openbaar vervoer, als regisseur voor het inzetten op duurzame, planologische mobiliteitsoplossingen en als wegbeheerder voor het inzetten op het verduurzamen en duurzaam beheren van onze infrastructuur.

In de Meerjarenagenda Mobiliteit 2016-2019 zijn vijf speerpunten benoemd en ook in 2019 staat de uitvoering daarvan centraal.

De noodzaak om het mobiliteitsbeleid ingrijpend te wijzigen en het belang van slim investeren groeit. Deze noodzaak creëert gelijktijdig een ontwikkeling met grote impact en kansen. Zo kunnen zelfrijdende auto's en andere vormen van Smart Mobility het verkeer efficiënter en veiliger maken. Wij werken aan verduurzaming van mobiliteit waarbij hoogwaardig en schoon openbaar vervoer als backbone dient en de fiets op korte afstanden en als belangrijke en efficiënte schakel in de keten fungeert. De verkeersveilige afwikkeling van het verkeer is daarbij een belangrijke randvoorwaarde.

Vanuit de kerntaak Regionale Bereikbaarheid en Regionaal Openbaar Vervoer zal in 2019 in belangrijke mate bijgedragen worden aan de opgaven die zijn benoemd in het Interbestuurlijk Programma en het Klimaat- en energieakkoord. Daarnaast wordt inbreng

geleverd voor het NOVI en de aanvullingswetten van de omgevingswet (zie kerntaak 1). Ook tijdens de inloopsessies wordt veelvuldig gewezen op de inhoudelijke samenhang tussen het NOVI en deze kerntaak. Daarnaast ziet men een zeer duidelijke relatie tussen deze kerntaak en de kerntaak regionale economie.

In het klimaat- en energieakkoord worden voor het transitiepad 'mobiliteit' afspraken gemaakt tussen overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties over de vermindering van uitstoot van broeikasgassen. Provincies zorgen ervoor dat de CO2 die zij veroorzaken (bijvoorbeeld met aanleg, beheer en onderhoud van infrastructuur, eigen gebouwen, verkeersregelininstallaties en openbaar vervoer concessies) zoveel mogelijk gereduceerd wordt. We streven er bovendien naar om de benodigde energie voor deze activiteiten duurzaam op te wekken. De benodigde CO2 reductie van verkeer en vervoer in Nederland behoeft grootschalige gedragsverandering, waarbij het aandeel auto in de vervoersmix omlaag gaat. Provincies kunnen die grootschalige gedragsverandering niet bewerkstelligen, maar heeft wel een taak om alternatieve vervoerskeuzes op te vangen met een goed functionerend, makkelijk te gebruiken en betaalbaar collectief vervoerssysteem. Provincies hebben een belangrijke regierol bij de regionale uitvoering van gemaakte afspraken.

Het IPO bureau coördineert de uitvoering van de meerjarenagenda, behartigt de provinciale belangen in het "Haagse" zoals nodige aanpassing van wetgeving en fiscale kaders om nieuwe vormen van mobiliteit en een duurzame ketenreis mogelijk te maken en te faciliteren. In 2018 wordt de aansturing van het Kennisplatform Verkeer en Vervoer (KpVV) verbeterd door het IPO en in 2019 zal het kennisprogramma uitvoering geven aan kennisvragen die in IPO verband zijn geformuleerd.

Kerntaak 5: Regionale Economie

Een aantal ontwikkelingen op het gebied van de digitalisering van de economie en de arbeidsmarkt zullen ook in 2019 doorlopen. Te denken is dan aan een verdergaande robotisering, blockchain en kunstmatige intelligentie welke een grote impact zullen hebben op de regionale economie en de arbeidsmarkt. Het IPO zal in 2019 deze ontwikkelingen met meer aandacht dan voorheen gaan volgen, gelet op het toenemende belang van deze ontwikkelingen.

Veel initiatieven worden op dit moment ondernomen met het oog op een krachtige economie en een leefbare groei. Veel deelonderwerpen raken daarbij alle provincies. Gedacht moet worden aan het verankeren van innovatie in ons bedrijfsleven, inspelen op veranderende behoeften van bedrijven en inwoners en het zorgen voor leefbare woonwijken. We zien dat we hierbij het accent moeten leggen op het uitwisselen van kennis en ervaringen en op de vraag hoe we deze stappen kunnen zetten. Bij toekomstgericht wonen moeten we samen inspelen op de agenda van het rijk en Europa. Vanuit het IPO zal ook een accent gelegd moeten worden op bijvoorbeeld de kracht van de stedelijke netwerken, de manier waarop wij samen met ondernemers en onderwijsinstellingen en op het werken op regionale schaal. Dit raakt alle provincies en hangt sterk samen met de economische kracht van provincies.

Het IPO zal ook in 2019 inzetten op het verbeteren van de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt als een belangrijke randvoorwaarde voor duurzame economische groei in de regio. Daarnaast zal het IPO doorgaan met het stimuleren van innovatie als instrument voor een versnelde energietransitie en verbeteringen op het gebied van klimaat en circulaire economie. Tevens zal een nieuwe periode van Europese structuurfondsen voorbereid moeten worden en zal de aansluiting van de regionale en landelijke agenda's op het terrein van economie verbeterd moeten worden.

Uit de inloopsessies kwam veelvuldig naar voren, dat regionale economie de komende jaren van groot belang is en blijft voor de provincies. Daarbij werd gewezen op de ontwikkeling richting circulaire economie, maar ook op grensoverschrijdende samenwerking (met Duitsland en België). Ook de relatie met bereikbaarheid werd tijdens de inloopsessies gelegd. Het IPO zal dan ook een navenant accent op deze kerntaak moeten leggen, waar het de coördinatie, informatie uitwisseling en kennisontwikkeling betreft. Men wees tijdens de inloopsessies op de inhoudelijke relatie tussen deze kerntaak en het IBP en zou graag zien dat het IPO het voortouw neemt in het bundelen van de diverse provinciale standpunten en visies tot één geheel en dit gezamenlijke standpunt communiceert richting het rijk. Een en ander laat onverlet dat men in dit verband tevens een zeer actieve rol voor de provincies zelf ziet weggelegd.

Kerntaak 6: Culturele Infrastructuur en Monumentenzorg

Op het gebied van culturele infrastructuur en monumentenzorg zullen vanaf 2019 en verder een aantal thema's van belang worden. Zo zal de transitie naar regionale cultuurprofielen verder moeten worden vormgegeven. Deze cultuurprofielen zullen als uitgangspunt dienen voor het landelijk cultuurbeleid en de subsidiering daarvan vanaf 2021. Het IPO zal hierin de samenwerking ten aanzien van het transitieproces met medeoverheden aanjagen, een gezamenlijke adviesaanvraag en een uitgangspuntenbrief vormgeven en de diverse subsidieregelingen afstemmen.

Daarnaast zal het erfgoed gepositioneerd moeten worden in de omgevingsvisies. Daarbij is tevens de relatie met diverse maatschappelijke opgaven van belang en te denken valt dan aan energietransitie, het verduurzamen van monumenten, de toenemende behoefte aan nadere duiding, het voorkomen van leegstand in relatie tot de krimpproblematiek en het behouden van beeldbepalende monumenten (kerken, kloosters, boerderijen) en cultuurlandschappen. Het IPO faciliteert en ondersteunt daarbij de kennisdeling. Tevens jaagt het IPO de samenwerking met medeoverheden aan met betrekking tot de agendavorming voor religieus erfgoed en agrarisch erfgoed. Ook draagt het IPO zorg voor de noodzakelijke belangenbehartiging en profilering op deze thema's.

Verder zal voortgang moeten worden geboekt bij het aanpakken van grote restauratieprojecten met betrekking tot kanjermonumenten. In samenwerking met de provincies en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed zal het IPO een meerjarenaanpak Kanjermonumenten ontwikkelen. Tevens zullen de technische aspecten van provinciale uitvoeringsregelingen voor de restauratie van rijksmonumenten geharmoniseerd dienen te worden. Het opdrachtgeverschap voor deze harmonisatie zal worden belegd bij het IPO.

Kerntaak 7: Kwaliteit van het Openbaar Bestuur

Binnen de kerntaak Kwaliteit van het Openbaar Bestuur en Interbestuurlijke Verhoudingen gaan de komende tijd zeer veel thema's spelen.

Binnen het Interbestuurlijk Programma speelt het thema "goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving" een steeds prominentere rol. In het concept-interbestuurlijk programma staat dat het rijk, provincies, gemeenten en waterschappen samen met de samenleving en private partners als één overheid willen werken aan de realisatie van concrete resultaten. Dat vergt meer situationele arrangementen en vormen van samenwerken met een meer flexibele organisatie en een meer adaptieve werkwijze (geen blauwdrukken). Hiertoe wordt een programma opgesteld waarin het rijk kan leren van decentrale overheden die (regionaal) samenwerken aan een vernieuwende aanpak van de opgaven in dit IBP en waarbij partijen samen kunnen experimenteren in een proeftuin of pilotproject.

Met betrekking tot opgavegericht regionaal samenwerken heeft het IPO een bestuurlijke kopgroep opgericht, welke ook in 2019 operationeel zal zijn. De rol van de volksvertegenwoordiging is hierbij in de jaren 2019 en verder een belangrijk thema. Het IPO zal voorts een actieve rol spelen bij de revitalisering van het interbestuurlijk en financieel toezicht en bij de ondermijning. Met name het thema ondermijning zal naar verwachting vanaf 2019 in relevantie en belang toenemen, zo is aangegeven tijdens de inloopsessies. Ook in 2019 zal het IPO actief werken aan kennisuitwisseling, standpuntbepaling en belangbehartiging met betrekking tot de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, de rol van provincies op basis van een vernieuwd beleidskader (gemeentelijke) herindeling en met betrekking tot het BZK programma "Versterking lokale democratie en bestuur". De te actualiseren Code Interbestuurlijke Verhoudingen zal ook de nodige acties van het IPO vergen in 2019. Voor al deze onderwerpen wordt de komende periode in overleg met het ministerie van BZK een tijdpad en aanpak voorbereid. De rol van het IPO bestaat daarnaast uit het inhoudelijk input leveren voor de op te leveren producten.

Digitalisering kan de manier waarop het bestuur zich tot inwoners en organisaties verhoudt in sterke mate beïnvloeden. Op landelijk gebied zijn in dit kader diverse programma's opgestart, zoals de Digitale Overheid en het digitale platform voor de omgevingswet. Met de Digitale Overheid willen de Nederlandse overheden gezamenlijk bereiken dat burgers en bedrijven hun zaken met de overheid veilig en makkelijk en eenduidig online kunnen doen. Een vergunning aanvragen bijvoorbeeld, of een vraag stellen per e-mail. De informatie moet online beschikbaar zijn en de uitwisseling van gegevens goed beveiligd.

In de beïnvloedingsfase coördineert het IPO in overleg met de provincies die programma's en werkgroepen op het gebied van digitale overheid en waar de provincies van aangeven er belang aan te hechten. Om in te spelen op de nieuwe vormen van overheidsdienstverlening wordt aan Europese en nationale wetgeving (Wet GDI, Wet Datalekken, Wet Open Overheid) gewerkt. In deze processen worden de provinciale belangen, voor zover door de AAC/BAC gewenst, behartigd: een transparante provincie voor burgers en ondernemers, materiele invloed op (doorwerking van) Rijksbeleid, passende financiering, ook voor de ontwikkelfase. De provincies willen bereiken dat thema's als een adequate financiering, informatieveiligheid, verplicht gebruik van basisregistraties en duurzaam archiveren goed worden ingevuld.

In de implementatiefase van de Digitale Overheid dienen de provincies te gaan voldoen aan kaders en afspraken die worden vastgelegd in wetten en/of bestuurlijke afspraken. Denk bijvoorbeeld aan de afspraak dat Nederlandse burgers bij de overheid kunnen inloggen met DIGID. Het IPO zorgt dat helder is wanneer de provincies aan welke verplichtingen moeten voldoen, biedt inzicht in de voortgang van de implementatie en signaleert op welke gebieden de provincies mogelijk gezamenlijk kunnen optrekken.

Op het gebied van financiën staan een aantal onderwerpen voor 2019 en verder op de agenda. Zo zal vanuit het IPO financieel geadviseerd moeten worden met betrekking tot het Interbestuurlijk Programma en NOVI. Daarnaast valt een actualisatie van het provinciefonds te verwachten. Het gaat dan om de actualisering van de normeringssystematiek, maar ook van het verdeelmodel (op basis van het plan van aanpak ten behoeve van de uitvoering van de motie Veldman/Fokke). Ook hier zal het IPO op moeten adviseren. Daarnaast zullen met het Rijk afspraken gemaakt moeten worden over het toegestane EMU-saldo. In dit verband zullen acties ondernomen moeten worden die gericht zijn op de monitoring en de beheersing van het EMU-saldo. Daarnaast zullen enkele fiscale thema's voor 2019 geagendeerd worden, zoals het BCF. Van groot belang is de verdere vormgeving van InvestNL en ook hier zal financiële advisering vanuit het IPO dienen plaats te vinden. Ook zal de commissie Depla enkele vervolgacties kennen welke in 2019 verder moeten worden uitgewerkt. Het gaat dan om de evaluatie

van de beleidsindicatoren BBV met de intentie voor een nieuwe collegeperiode vanaf 2019 een definitieve set van indicatoren vast te stellen. Tot slot zullen op het gebied van financieel toezicht de gekozen oplossingsrichtingen in 2019 verder moeten worden uitgewerkt. Het IPO zal op al deze thema's een verbindende en actieve rol dienen te spelen.

Het IPO zal oog moeten hebben en houden voor vernieuwingen in het openbaar bestuur en voor een weerbare en integere overheid. Ontwikkelingen in de rol van provincies doen zich voor op het gebied van de vernieuwing van interbestuurlijk toezicht. Het IPO zal de aandacht moeten vasthouden wat betreft het interbestuurlijk toezicht. Daarbij ligt een stevigere rol van provincies bij achterblijvende kwaliteit van gemeenten voor de hand.

Werkgeverszaken

Cao

Het streven is om de cao 2019 en de cao 2020 (+) te hebben afgesloten voor 1-1-2019. De complexiteit van de wnra, spanningen in de "polder" en de looneisen van vakbonden zouden ons daarbij parten kunnen spelen. In de tweede helft van 2019 doen we een rondje Nederland om gesprekken te voeren met key-functionarissen in de provincies om de werkgeversvisie 2016 te actualiseren tot de werkgeversvisie 2020: deze zal de basis worden voor het inhoudelijke mandaat voor de cao's vanaf 2021. Naar verwachting komt het Kabinet in 2018 en 2019 met vele aanpassingen in de sociale en arbeidsrechtelijke wetgeving. Dat betekent ook een forse inspanning om hier de provinciale cao en personeelshandboeken op aan te passen.

Wnra

Volgens het projectplan zijn de provincies in 2019 aan zet om, uitgaande van een afgesloten cao 2020 (+), lokaal overeenstemming te bereiken over hun "personeelshandboek", individuele arbeidsovereenkomsten op te stellen voor al hun medewerkers (ingaaude 1-1-2020), de benodigde kennis op te doen over cao- en arbeidsrecht en de personeelssystemen aan te passen met het oog op de implementatie van de wnra. E.e.a. met ondersteuning door de programmamanager bij het IPO.

Quotumheffing

Het VSO heeft een plan van aanpak aangeboden aan de Minister om het aantal vereiste banen conform de quotumheffing te realiseren (oplopend naar ongeveer 3% per 2023: ongeveer 481 banen in 2024). Deze uitdaging is fors. De uitwerking van dit plan van aanpak op sectorniveau en provinciaal niveau zal in 2018 en 2019 plaatsvinden. Op sectorniveau zullen meer activiteiten moeten worden ontplooid dan voorheen het geval was: het organiseren van (thema) bijeenkomsten, advisering, communicatie (brochures) etc. IPO is leading op dit onderwerp binnen het ZPW: een bestuurslid van het IPO is portefeuillehouder.

Integriteit en rechtspositie bestuurders en statenleden

De samenleving is gebaat bij een integere overheid. Dat vergt continue aandacht voor awareness. Ook is een goede rechtspositionele basis een belangrijke voorwaarde voor een integere uitvoering van het politieke ambt. Het IPO bureau ondersteunt de arbeidsvoorwaardenbesprekingen voor de rechtspositie van bestuurders, alsmede de professionalisering van de (vereniging van) statenleden. Ook in 2019, organiseert het IPO samen met anderen de dag en nacht van de integriteit. In 2019 wordt een boekje uitgegeven over het samenspel tussen gedeputeerden en hun ambtenaren.

Pensioenregeling ABP.

Naar verwachting besluit het Kabinet in 2018 tot een nieuw pensioenstelsel. Dat betekent een forse extra investering in tijd en geld om te komen tot een nieuwe pensioenregeling ABP. Daarnaast is sprake van een on-going continue proces om de pensioenregeling (tot dat moment) fiscaal zuiver te houden en aan te laten sluiten bij de stijging van de rekenleeftijd.

Versterken samenwerking provincies onderling en samenwerking van de 14 overheids- en onderwijssectoren op het gebied van werkgeverszaken.

Het IPO zal de samenwerking met en tussen provincies op het gebied van werkgeverszaken verder versterken. Op het gebied van werkgeverszaken zal de samenwerking tussen de 14 overheids- en onderwijssectoren verder versterkt worden. In 2019 wordt voorzien in een verdere bestuurlijke versterking van Zelfstandig Publiek Werkgevers (ZPW). De drie decentrale overheden en de zeven onderwijssectoren gaan daarbij een prominentere rol spelen bij het aan de voorkant meedenken over wetgeving op sociaal en arbeidsrechtelijk vlak, een en ander naar aanleiding van het rapport Borstlap.

Bedrijfsvoering en werkwijze IPO

De verbetering van de beheersing en de bedrijfsvoering zal ook in 2019 worden doorgezet. Het gaat dan om een professionalisering van de gehele keten waarbij iedere discipline wordt geoptimaliseerd. Zo zal de controlfunctie, maar ook de HRM functie, de administratieve organisatie, de informatisering en automatisering, de juridische functie en de financiële functie verder moeten worden doorontwikkeld. Het doel is daarbij om het IPO intern volledig op orde te krijgen en te houden om uiteindelijk extern gezaghebbend te zijn. Hiervoor wordt samenwerking met BIJ12 gezocht en er wordt een kosteneffectievere organisatie van primaire processen onderzocht.

Daarnaast zijn tijdens de inloopsessies talrijke suggesties gedaan om de werkwijze van het IPO te versterken. Zo hecht men eraan dat het IPO nog meer dan in het verleden, actief provincies opzoekt. Te denken valt hierbij aan sessies binnen een provincie waaraan alle AAC- en BAC-leden van die provincie kunnen deelnemen. De kracht van het IPO ligt immers in de kracht van het verbinden en deze gedachte zal leidend worden bij de vormgeving van de nieuwe werkwijze. Ook hecht men aan een snellere besluitvorming en het IPO zal alternatieven moeten ontwikkelen voor de huidige AAC- en BAC-structuur. Deze structuur volstaat immers voor de going concern taken, maar wordt voor sommige dossiers als vertragend en beklemmend ervaren. De agenda's van het BAC behoeven meer inspiratie en inhoudelijke uitdaging. Het blijft voor het IPO een uitdaging om het goede gesprek op de BAC tafel te krijgen. Tijdens de inloopsessies is de suggestie gedaan om een gedeelte van de BAC vergaderingen te reserveren voor interview en reflectie. Er zal nog meer dan nu gewerkt gaan worden met kopgroepen, waarbij een actieve betrokkenheid van de provincies aan het begin van de besluitvorming noodzakelijk is. Het werken met kopgroepen wordt als zeer positief ervaren, zo leert de input vanuit de provincies. De omslag van sectoraal naar opgavegericht blijft, ook organisatorisch, een uitdaging voor het IPO. Gelet op de positieve ervaringen zal onverkort worden ingezet op de organisatie van dialoogcafé's.

De functie van het IPO als kennismakelaar en informatieverstrekker (ook digitaal) zal moeten worden doorontwikkeld, maar ook zal het IPO de vraag die speelt bij provincies inscherpen. De ontwikkeling richting een kenniscentrum (kennishub) ligt daarbij voor de hand. Provincies zullen eenvoudig hun vragen moeten kunnen neerleggen en het IPO zal vervolgens ofwel zelf in beantwoording moeten voorzien ofwel voor beantwoording moeten zorgen.

Een bijzondere taak is weggelegd voor het IPO op die dossiers waar een gezamenlijke doelstelling en een gezamenlijk bod richting rijk kan worden geformuleerd en hier zal het IPO zich zeer actief in opstellen. De standpuntbepaling inzake het verdeelmodel kan hier als goed voorbeeld dienen. Daarnaast is het streven dat het IPO actief de provinciale agenda in Den Haag gaat vormgeven en dat nog sterker dan voorheen de samenwerking met de VNG en de Unie wordt gezocht.

Het IPO zal de transitie ook in 2019 voortzetten. Het streven is daarbij om veel meer dan nu het geval is IPO-adviseurs te detacheren bij de provincies en om provincie-medewerkers weer te detacheren bij het IPO. Zo ontstaat een organisatie die niet alleen voor, maar ook met de provincies opereert.

Financiële specificatie

Het financiële startpunt van deze kadernota is het meerjarenperspectief zoals dat is vastgesteld bij de programmabegroting 2018.

Voor de programmakosten is een inschatting gemaakt voor de komende vier jaar. Daarbij zij gesteld, dat deze inschatting bij de vormgeving van de begroting nader gestalte krijgt, waarbij dan tevens het onderscheid tussen incidentele en structurele lasten inzichtelijk wordt gemaakt.

Een aantal budgetten valt vrij omdat de taken die hiermee gemoeid zijn vanaf 2019 wegvallen. Vanaf 2019 is echter sprake van een aantal nieuwe taken waarvoor additionele budgetten moeten worden opgevoerd. Voor een goed inzicht zal hieronder het budgettaire verloop van de huidige taken gepresenteerd worden. De programmakosten voor deze huidige taken ontwikkelen zich de komende jaren als volgt:

Meerjarenraming voorgelegd in december 2017		Kerntaken				
		2018	2019	2020	2021	2022
KT1.0	Duurzame Ruimtelijke Ontwikkeling Waterbeheer	2.317.500	1.717.500	776.500	776.500	776.500
KT2.0	Milieu, energie, klimaat	733.000	603.000	603.000	603.000	603.000
KT3.0	Vitaal Platteland, PAS	577.000	465.000	465.000	465.000	465.000
KT4.0	Regionale Bereikbaarheid	2.929.500	2.345.000	2.300.000	1.875.000	1.875.000
KT5.0	Regionale Economie	170.000	170.000	70.000	70.000	70.000
KT6.0	Culturele Infrastructuur	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
KT7.0	Kwaliteit openbaar bestuur	943.128	580.878	580.878	580.878	580.878
WG.0	Werkgeverszaken	202.500	77.500	77.500	77.500	77.500
TOTAAL IPO Projecten en programma's		7.942.628	6.028.878	4.942.878	4.517.878	4.517.878

Met betrekking tot de ontwikkeling van de personele lasten en de bedrijfsvoeringskosten, kan het volgende overzicht worden gegeven:

Meerjarenraming voorgelegd in december 2017	Organisatie en bedrijfsvoering				
Organisatie en bedrijfsvoering	2018	2019	2020	2021	2022
Totaal personeelskosten	7.691.008	7.454.724	6.186.644	6.186.644	6.186.644
Totaal huisvestingskosten	482.342	482.342	482.342	482.342	482.342
Totaal indirect	717.291	717.291	717.291	717.291	717.291
Totaal programmakosten	434.993	359.993	284.993	209.993	209.993
Totaal lasten directie en bedrijfsvoering	9.325.634	9.014.350	7.671.270	7.596.270	7.596.270
Totaal generaal	17.268.262	15.043.228	12.614.148	12.114.148	12.114.148

Meerjarenperspectief BIJ12 en lopende ontwikkelingen

In de begroting 2018, vastgesteld door het IPO-bestuur en goedgekeurd door de AV van het IPO, is het onderstaande meerjarenperspectief voor de begroting van BIJ12 opgenomen:

Meerjarenontwikkeling begroting BIJ12 periode 2018-2021

prijspeil 2018

Lasten	Primaire Begroting 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
Interne organisatie	2.928.784	2.928.784	2.928.784	2.928.784
PAS-bureau	1.824.793	1.824.793	1.824.793	1.824.793
Natuurinformatie en Natuurbeheer	6.884.332	6.731.831	6.688.831	6.695.431
Faunafonds	29.948.497	29.916.207	29.919.187	29.852.993
Secretariaat ACSG	435.360	435.360	435.360	435.360
GBO provincies	4.769.232	4.769.232	4.769.232	4.769.232
Totaal lasten units	46.790.997	46.606.207	46.566.187	46.506.593

Baten units	Primaire Begroting 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
Bijdragen provincies uitvoerende taken	46.036.648	45.851.858	45.811.838	45.752.244
Specifieke opdrachten provincies ACSG	149.061	149.061	149.061	149.061
Specifieke opdracht provincies ANLb-meetnet	0	0	0	0
Medefinanciering GBO Risicokaart	300.000	300.000	300.000	300.000
Diverse baten	5.288	5.288	5.288	5.288
Onttrekking aan geoormerkte middelen	300.000	300.000	300.000	300.000
Totaal baten units	46.790.997	46.606.207	46.566.187	46.506.593

Saldo units	0	0	0	0
--------------------	---	---	---	---

De begroting van BIJ12 laat over de jaren een stabiel beeld zien. Dit komt omdat BIJ12 een vast pakket aan activiteiten heeft die ze uitvoert voor de provincies.

Conform de voor BIJ12 vastgestelde governance zal voor de begrotingswijziging 2018 en de begroting 2019 in mei een uitgangspuntennotitie worden voorgelegd aan de portefeuillehouders van BIJ12 en de AAC Vitaal Platteland en AAC Middelven. In deze uitgangspuntennotitie zijn alle punten opgenomen waarop BIJ12 een mutatie verwacht voor de begroting. Na het advies van de AAC's worden deze punten uitgewerkt in de begroting die in het najaar als onderdeel van de geconsolideerde begroting van de vereniging IPO aan het bestuur en de AV zal worden aangeboden.

Ontwikkelingen die van invloed zijn op de begroting van BIJ12

Voor 2019 wordt de begroting geïndexeerd voor de materiële kosten en personeelskosten worden aangepast aan de cao-ontwikkelingen. Mutaties op de begroting volgen daarnaast uit aanvullende opdrachten die door de ambtelijke en bestuurlijke adviescommissies worden verstrekt aan BIJ12.

Vooralsnog zijn de onderstaande mutaties bekend, een volledig beeld zal worden gegeven in de uitgangspuntennotitie.

Ontwikkelingen voor de begroting(swijziging) 2018 en 2019 van BIJ12

Unit	Onderwerp	Toelichting	Bedrag
Faunafonds	Actualisatie tegemoetkomingen faunaschade	Elk jaar vindt bij de begrotingswijziging een actualisatie plaats van de raming voor tegemoetkomingen faunaschade op basis van een trendanalyse. De bijstelling 2018 werkt door in de begroting 2019.	pm
PAS bureau	Beheer AERIUS	In de begroting 2018 is voor het beheer AERIUS enkel het basisbedrag uit de begroting 2017 opgenomen omdat er nog geen duidelijkheid over de kosten van het RIVM was. Inmiddels is de offerte van het RIVM ontvangen. De PAS-partijen zijn nog in overleg over de beheerkosten en het programmamanagement. De besluitvorming in de regiegroep PAS zal worden verwerkt in de wijziging 2018 en zal naar verwachting doorwerken in de begroting 2019.	pm
Natuurinformatie en Natuurbeheer	ANlb-meetnet	In de AAC Vitaal Platteland is reeds aangekondigd dat BIJ12 de aanvullende opdracht voor de NEM-meetnetten structureel wil opnemen in de begroting. Er is een voorstel aan de AAC VP hiervoor in voorbereiding.	pm

Exacte bedragen voor de budgetmutaties zijn voor bovenstaande punten op dit moment nog niet te geven. De afstemming hierover met de ambtelijke adviescommissies vindt nog plaats. Uit deze afstemming kunnen tevens nog andere aanvullende opdrachten aan BIJ12 volgen. Onderstaand overzicht is derhalve indicatief.

Budgetmutaties BIJ12 (indicatief)	2019
Faunafonds: Tegemoetkomingen faunaschade	5.500.000
PAS bureau: Beheerkosten AERIUS en programmamanagement	2.100.000
Natuurinformatie en Natuurbeheer: ANlb NEM-meetnetten	400.000
Totaal	8.000.000

(1) Faunafonds: Het is mogelijk dat een "groter open einde bedrag" nodig is voor de tegemoetkomingen faunaschade; het prognosticeren van het exacte bedrag is lastig. Op basis van een nog uit te voeren trendanalyse zal met de provinciale werkgroep Natuurwetgeving de wenselijkheid van een budgetaanpassing worden afgestemd. In de jaarrekening 2017 is er een rekening-courant verhouding van bijna €5,5 miljoen met de provincies; deze volgt mede uit de voorziening voor overlopende dossiers en de dossiers voor fruitschade. Dit laatste onderdeel is incidenteel, tenzij de beleidsregels wijzigen. Teneinde in deze kadernota wel een bedrag op te nemen wordt indicatief gewerkt met het bedrag van de rekening-courant van 2017. Bij de uitwerking van de kadernota in de programmabegroting is een geactualiseerde raming mogelijk. In de bestuursvergadering van september 2017 is ook een winstwaarschuwing afgegeven voor het Faunafonds.

(2) Programmatische Aanpak Stikstof: De budgetmutatie ten behoeve van de PAS bestaat uit twee verschillende onderdelen. In totaal wordt er € 2,1 miljoen aan extra kosten geraamd, in het kader van 1) het beheer & ontwikkeling van Aeries en 2) hogere kosten voor het programmamanagement. De kosten voor beheer en ontwikkeling Aeries zijn € 1,5 miljoen meer dan in 2017. Dit is gebaseerd op een onafhankelijke audit van de offerte van het RIVM voor ontwikkeling en beheer van AERIUS. Deze meerkosten zullen structureel doorwerken naar 2019 e.v. Ten behoeve van het tweede onderdeel, het programmamanagement, is in 2017 de begroting van het PAS bureau ook al incidenteel opgehoogd. Tijdens de begrotingsbehandeling van de programmabegroting 2018 in december 2017 was de structurele begroting van het programma PAS nog niet beschikbaar en waren

aanvullende programmakosten derhalve nog niet opgenomen. Op basis van huidige inzichten dient rekening te worden gehouden met een structurele doorwerking van de hogere programmakosten, € 0,6 miljoen voor 2018. De ondersteuning van het programma management door het PAS-bureau komt voort uit keuzes over de governance van het programma die in de eerste helft van 2018 zijn gemaakt. Het gaat hier alleen om de provinciale bijdrage aan het programma management. Omdat de nieuwe wijze van sturing op de PAS nog verder wordt uitgewerkt gaat het hier om een indicatief bedrag.

Zowel Faunafonds als Programmatische Aanpak Stikstof vallen onder BIJ12. Dat betekent dat in de kadernota nu een totaal indicatief bedrag voor BIJ12 is opgenomen van 54,6 miljoen.